

دستور جلسه

عنوان: بررسی رفع تعهد ارزی صادرکنندگان قیر با توجه به قیمت عرضه مواد اولیه در بورس کالا و نحوه بازگشت ارز صادراتی

مرجع طرح موضوع: انجمن قیر ایران

تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۳/۰۶/۱۱

تعداد صفحات دستور جلسه: ۲ صفحه

شرح موضوع:

طبق تبصره ۶ بند ح ماده ۲ مکرر قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، "کلیه صادرکنندگان کالا به خارج از کشور موظفند ارز مندرج در پروانه گمرکی یا معادل ارزی آن به سایر ارزها را به بانک مرکزی بفروشند و یا با تایید بانک مرکزی نسبت به فروش آن به سایر اشخاص اقدام یا جهت تامین ارز واردات کالای خود یا بازپرداخت بدهی تسهیلات ارزی استفاده نمایند." و براساس ماده ۸ آیین نامه اجرایی این ماده مصوب ۱۴۰۱ و اصلاحی ۱۴۰۳ و بند (۱) این ماده، صادرکننده کالا مکلف است تعهد ارزی صادراتی خود را بدین شرح ایفا نماید که تعهد ارزی صادراتی کلیه صادرکنندگان محصولات پتروشیمی، پالایشی، فولادی، فلزات اساسی رنگین و فرآورده های نفتی معادل صد درصد (۱۰۰٪) ارزش مندرج در پروانه صادراتی یا معادل ارزی آن به سایر ارزها تعیین می گردد و این صادرکنندگان مکلفند تعهدات ارزی حاصل از صادرات خود را صرفاً به صورت حواله در سامانه مورد تایید بانک مرکزی رفع نمایند که قیر نیز مشمول این بند است.

از تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۱۶، طبق اعلام کارگروه بازگشت ارز حاصل از صادرات، تولیدکنندگان قیر موظف شده اند نسبت به رفع تعهد ارزی صادراتی صرفاً از طریق سامانه نیما اقدام نمایند و دیگر روش های رفع تعهد ارزی برای صادرکنندگان قیر، قابل استفاده نخواهد بود. صادرکنندگان قیر به این اقدام معترض هستند و ایرادات و مشکلاتی را به شرح ذیل بیان می دارند که سبب کاهش صادرات قیر شده است:

۱. زمانی که پالایشگاهها در بازار وکیوم باتوم عرضه می کنند، شرکت های قیرساز برای تولید و صادرات قیر باید وکیوم باتوم مورد نیاز خود را از بورس تهیه کنند و در بسیاری از موارد به علت کمبود عرضه نسبت به تقاضا، مواد اولیه با قیمتی بالاتر از قیمت پایه به دست تولیدکنندگان می رسد. همچنین در آذرماه سال ۱۴۰۱، طبق اعلام شرکت بورس کالای ایران، نحوه محاسبه قیمت پایه قیر صادراتی ابلاغ گردید. بدین صورت که برابر باشد با " ۱,۰۵ × قیمت کشف شده وکیوم باتوم عادی در هفته گذشته "

طبق اعلام انجمن قیر ایران قیمت خرید ماده اولیه (وکیوم باتوم) در بورس کالا در بسیاری موارد با رقابت بیش از ۱۵ درصد قیمت پایه همراه می باشد و در صورت تولید قیر و با هزینه های تولید و صادرات آن، حداقل ضرر ۱۳,۴۳۷,۰۰۰ به ازای هر تن است. لازم به ذکر است که با محاسبات انجام شده قیمت قیر ایران بدون سود، ۴۰۰ دلار می باشد در صورتی که قیمت منطقه ۳۰۰ دلار است و با قیمت منطقه تفاوت دارد.

۲. از طرفی طبق اعلام بورس کالا در جلسه کمیته ارزی اتاق ایران، قیمت پایه قیر می بایستی ۵ درصد بالاتر از قیمت ماده اولیه این محصول باشد و در این خصوص اصلی وجود دارد که باید قیمت داخلی قیر نسبت به قیمت صادراتی این محصول کمتر باشد و با همین منطق سیاستگذاری صورت گیرد؛ لذا نمی توان پیشنهاداتی که این منطق را خدشه دار می کند، قبول کرد.

۳. از سوی دیگر نرخ کشف شده در بورس به گمرک داده می شود و این قیمت ریالی کشف شده به اضافه هزینه ها و حاشیه سود تقسیم بر ارز نیمایی می گردد و نرخ برای رفع تعهد ارزی مشخص می شود که فاصله زیادی تا نرخ ارز بازار آزاد وجود دارد و به دلیل کوچک شدن مخرج کسر، اضافه تعهد ارزی برای صادرکنندگان قیر در بازگشت ارز حاصل از صادرات ایجاد می نماید.

لازم به توضیح است که با توجه به شرایط تحریمی و به منظور رقابت در بازارهای جهانی، صادرات قیر با نرخ دلار آزاد انجام می شود، در صورتی که ارزش گذاری بر مبنای نرخ دلار در گمرک است (ارز نیمایی) است و از آنجایی که محاسبه قیمت پایه ماده اولیه تولید قیر براساس نرخ دلار مرکز مبادلات ارز و طلای ایران (نیمایی) می باشد، تولیدکنندگان قیر متعهد هستند تا بازگشت ارز آنها براساس این نرخ صورت گیرد، لذا تعهد بازگشت ارز تولیدکنندگان حدوداً ۲۵ تا ۴۰ درصد بالاتر از ارزش واقعی فروش می باشد.

۴. در اجرای این روش، تولیدکنندگان صادرات محور با مشکل مواجه شده و مجبورند ارز با قیمت بالاتر را به قیمت کمتر به دولت برگردانند که این موضوع مانع از ادامه فعالیت صادرکنندگان می شود. به عبارت دیگر صادرکننده مجبور است طبق آیین نامه بازگشت ارز حاصل از صادرات، تمامی ارز حاصل از صادرات کالا را با ۲۰ درصد زیر قیمت بازار در سامانه نیما عرضه کند.

۵. همزمان با الزام صادرکنندگان قیر به فروش ارز در سامانه نیما، موافقت شد کلیه صادرکنندگان که تاریخ اظهار آنها به گمرک قبل از ۱۴۰۲/۰۸/۱۵ بوده است، امکان ایفای تعهد با کلیه روش های بازگشت ارز را داشته باشند و با واگذاری کوتاژها این امر محقق شود، لیکن با توجه به افزایش تدریجی فاصله بین نرخ ارز با بازار آزاد و نرخ ارز گمرکی که اختلاف در بین نرخ فروش واقعی و ارزش گمرکی محاسبه شده برای قیر را ایجاد نموده است و به گفته فعالان اقتصادی در این حوزه معاملات با نرخ های تا حدود ۱۱۵ دلار کمتر از ارزش محاسباتی گمرک انجام شده و این بدهی ها موهوم هستند که رفع می شوند. لازم به ذکر است که تقریباً این تعهدات رو به اتمام است و صادرات قیر و خرید و کیوم باتوم کاهش یافته است.

لذا انجمن قیر درخواست نموده است تا پیشنهادات ذیل در دستور کار بررسی کارگروه تخصصی قرار گیرد:

- نحوه بازگشت ارز حاصل از صادرات تغییر نماید و امکان عرضه ارز ناشی از صادرات این محصول و رفع تعهد ارز به تمامی روش های مورد تایید بانک مرکزی امکان پذیر گردد.

- پیشنهاد نمایندگان بورس کالا در جلسه کمیته ارزی اتاق ایران ارائه شد و بدین ترتیب است که با توافق وزارت نفت و بانک مرکزی قیمت قیر به صورت دلاری و نسبتی از قیمت منطقه ای لحاظ شود و به دلیل تفاوتی که در نرخ ارز نیمایی و بازار آزاد وجود دارد، آن تفاوت مبنای قبول رفع تعهد ارزی آنها قرار گیرد.